

Η Ανάδειξη Ηγετικών Φυσιογνωμιών ως Επείγουσα Προτεραιότητα στη Νοσηλευτική

Κωνσταντίνος Νακάκης

The Emergence of Leadership Figures as an Urgent Priority in Nursing

Καθηγητής Εφαρμογών Νοσηλευτικής,
Τμήμα Νοσηλευτικής, Τεχνολογικό
Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Λαμίας, Λαμία

Η Νοσηλευτική, περισσότερο από ποτέ κλυδωνίζεται μέσα σε ένα σύστημα υγείας που υπόκειται σε δραστικές αλλαγές, με στόχο τη μείωση του κόστους φροντίδας, την πίεση για αύξηση της αποδοτικότητας, αλλά και την επιτακτική ανάγκη για βελτίωση της ποιότητας φροντίδας των ασθενών¹ μέσα από την εφαρμογή της Νοσηλευτικής βασισμένης σε ενδείξεις.^{2,3} Αξίζει να σημειωθεί ότι οι νοσηλευτές είναι από τους πρώτους αποδέκτες των αλλαγών πολιτικής υγείας, τις οποίες καλούνται να εφαρμόσουν.

Μέσα σε ένα δυναμικό πλαίσιο μεταβολών στο χώρο της υγείας, οι νοσηλευτές χρειάζεται να διαθέτουν ικανότητες και δεξιότητες για τη διαχείριση αυτών των αλλαγών προς όφελος των ασθενών, αλλά και για την άσκηση της Νοσηλευτικής με αξιοπρέπεια και επαγγελματισμό.⁴ Οι παραδοσιακές νοσηλευτικές διοικητικές παρεμβάσεις, τις περισσότερες φορές, είναι αναποτελεσματικές στην εφαρμογή τους και η έλλειψη ισχυρής νοσηλευτικής ηγεσίας περιορίζει τη δυνατότητα εφαρμογής των καινοτομιών που χρειάζονται για την ανεύρεση λύσεων στα νέα και σύνθετα προβλήματα που πλέον είναι υπαρκτά στο χώρο της υγείας.¹

Αναδύεται λοιπόν ο προβληματισμός, εάν η Νοσηλευτική προνοεί για τη δημιουργία νοσηλευτών με ηγετικές ικανότητες οι οποίοι μπορούν να ανταποκριθούν στις έντονες προκλήσεις που αναφύονται στο χώρο της υγείας και ειδικότερα της Νοσηλευτικής. Η αναγκαιότητα για επιτυχή ανάδειξη και ανάπτυξη στελεχών στη Νοσηλευτική έχει αναγνωριστεί παγκόσμια για την αντιμετώπιση των επίκαιρων προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι νοσηλευτές στις υπηρεσίες υγείας.^{4,5}

Η προετοιμασία των νοσηλευτών από τα πρώτα χρόνια της καριέρας τους για ηγετικούς ρόλους έχει επισημανθεί από τη νοσηλευτική κοινότητα, με κύριο εκφραστή της το Διεθνές Συμβούλιο Νοσηλευτών.¹

Η παρουσία νοσηλευτικών ηγετικών φυσιογνωμιών στον κλινικό χώρο θα μπορέσει να ενισχύσει και να παγιώσει την εφαρμογή της τεκμηριωμένης νοσηλευτικής φροντίδας, διαμορφώνοντας παράλληλα πλαίσιο ασφαλούς νοσηλείας. Η νέα γενιά των ηγετών στη Νοσηλευτική χρειάζεται να διαμορφώνει άριστες διαπροσωπικές σχέσεις, να έχει εμπειριστατωμένη γνώση της κλινικής πρακτικής, να μπορεί να εμπνέει και να ασκεί επιρροή, ενώ παράλληλα να αποτελεί το συνδετικό κρίκο μεταξύ του κλινικού περιβάλλοντος και της διοίκησης ενός οργανισμού υγείας.⁴ Σύμφωνα με ερευνητικά δεδομένα, οι νοσηλευτές που διαθέτουν

Υπεύθυνος αλληλογραφίας:
Κωνσταντίνος Νακάκης
Τμήμα Νοσηλευτικής
ΤΕΙ Λαμίας
3ο Χλμ. ΠΕΟ Λαμίας-Αθηνών
351 00 Λαμία
Τηλ.: 6977 379 125
e-mail: nakakis@yahoo.com

ηγετικές ικανότητες μπορούν να προβάλλουν καλύτερα τις ανάγκες των ασθενών και να συνεισφέρουν στη μείωση της θνησιμότητας, καθώς επίσης να καθοδηγούν και να ενδυναμώνουν αποτελεσματικά το νοσηλευτικό προσωπικό.⁶

Οι φοιτητές της Νοσηλευτικής από την προπτυχιακή τους εκπαίδευση χρειάζεται να αποκτήσουν μια σφαιρική οπτική και αντίληψη των υφιστάμενων προβλημάτων στο χώρο της υγείας, καθώς και του νοσηλευτικού επαγγέλματος. Η προσανατολισμένη εκπαίδευση στην προετοιμασία νοσηλευτών για ηγετικές θέσεις είναι απαραίτητη για τη βελτίωση της κοινωνικής αναπαράστασης του νοσηλευτικού επαγγέλματος και συμβάλλει στην αποτελεσματική φροντίδα των ασθενών.⁵ Με βάση αυτή την προοπτική, τα προγράμματα σπουδών της τριτοβάθμιας νοσηλευτικής εκπαίδευσης είναι αναγκαίο να εστιάζουν σε δεξιότητες νοσηλευτικής ηγεσίας, μοντέλων διοίκησης, πολιτικών υγείας, έρευνας και επιχειρηματικότητας.⁷

Επιπλέον, η επένδυση στην εκπαίδευση των επαγγελματιών νοσηλευτών σε θέματα ηγεσίας, είναι αναμενόμενο να αποφέρει πολλαπλασιαστικά οφέλη, καθώς θα τους ενισχύσει να αποκτήσουν ικανότητες για την ενεργή συμμετοχή τους στη λήψη αποφάσεων στο χώρο που δραστηριοποιούνται. Οι νοσηλευτές, αναλαμβάνοντας και οι ίδιοι την ευθύνη για την επαγγελματική και την προσωπική τους βελτίωση, θα μπορέσουν να αναπτύξουν τις ηγετικές τους ικανότητες και να τις ασκήσουν σε όλα τα επίπεδα των υπηρεσιών υγείας.⁷

Οι ηγέτες των φορέων της Νοσηλευτικής λειτουργούν ως παράδειγμα ασκώντας επιρροή στη διαμόρφωση της νοσηλευτικής πολιτικής υγείας, αναλαμβάνοντας την υπευθυνότητα να εντοπίζουν προβλήματα, να επινοούν και να εφαρμόζουν προγράμματα βελτίωσης των υπηρεσιών υγείας, αναζητώντας διαρκώς τρόπους εφαρμογής της

βέλτιστης κλινικής πρακτικής. Επομένως, επιβάλλεται να παρακολουθούν τις παγκόσμιες εξελίξεις σε θέματα που αφορούν στις υπηρεσίες υγείας, αλλά και τις καινοτομίες στη Νοσηλευτική, ώστε να προσεγγίζουν τα θέματα αυτά μέσα από την παγκόσμια διάστασή τους.

Τέλος, είναι επιτακτική ανάγκη η ανάδειξη ηγετών στη Νοσηλευτική που διαθέτουν όραμα, αξίες και αποφασιστικότητα για να διαμορφώνουν και να εγκαθιδρύουν υγιή και λειτουργικά περιβάλλοντα εργασίας στο χώρο της υγείας.⁸ Αυτοί είναι οι ηγέτες της Νοσηλευτικής που μπορούν να λειτουργούν ως «μαγνήτης» ώστε να προσελκύουν και να εμπνέουν μέσα από την επιρροή τους, καθώς και να επιτυγχάνουν στόχους, οι οποίοι στον παρόντα χρόνο φαινομενικά μοιάζουν ανέφικτοι.

Βιβλιογραφία

1. Marquis BL, Huston CJ. *Leadership roles and management functions in nursing: Theory and application*. 6th ed, Lippincott, Williams & Wilkins, Philadelphia PA, 2009
2. Νακάκης Κ, Ουζούνη Χ. Νοσηλευτική βασισμένη σε ενδείξεις: Μια νέα προοπτική για την ελληνική Νοσηλευτική. *Το Βήμα του Ασκληπιού* 2008, 7:208–220
3. Κυρίτση Ε. Νοσηλευτική βασισμένη σε ενδείξεις: Οφέλη και εμπόδια. *Νοσηλευτική* 2011, 50:357–358
4. Huston C. Preparing nurse leaders for 2020. *J Nurs Manag* 2008, 16:905–911
5. O'Neil E, Morjikian RL, Cherner D, Hirschhorn C, West T. Developing nursing leaders: An overview of trends and programs. *J Nurs Adm* 2008, 38:178–183
6. Institute of Medicine of the National Academies (IOM). *The future of nursing: Leading change, advancing health*. The National Academies Press, Washington, DC, 2011
7. Scott ES. Educational preparation to strengthen nursing leadership. *NC Med J* 2011, 72:296–299
8. Shirey MR. Authentic leaders creating health work environments for nursing practice. *Am J Crit care* 2006, 15:256–267